

Not 6

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 20 februari 2024 följande dom (mål nr 3530-23).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är som utgångspunkt allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

2. T.J. begärde hos Riksrevisionen att få ta del av en handling som lagras på en extern molntjänst i ett pågående ärende.

3. Riksrevisionen avslog begäran och anförde följande. Den begärda handlingen har skapats i ett pågående ärende och är ännu inte upprättad. Under tiden ärendet pågår delas handlingen internt via Microsoft Teams (Microsoft 365) för att projektgruppen ska kunna redigera dokumentet tillsammans. Av förarbeten och rättspraxis får anses följa att en handling inte kan anses vara inkommen eller upprättad i tryckfrihetsförordningens mening enbart som en följd av att handlingen lagras i en extern molntjänst för teknisk bearbetning eller teknisk lagring.

Yrkanden m.m.

4. T.J. yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska förklara att den ifrågasvarande handlingen, i det skick den befann sig vid tidpunkten för hans begäran, var allmän. I första hand yrkar han att handlingen sedan lämnas ut och i andra hand att målet återförvisas för sekretessprövning.

Skälen för avgörandet*Rättslig reglering m.m.*

5. En handling är enligt 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen allmän, om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet.

6. Enligt 9 § tredje stycket ska en åtgärd som någon vidtar endast som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring av en handling som en myndighet har tillhandahållit inte anses leda till att handlingen har kommit in till den myndigheten.

7. Av 13 § första stycket framgår att en handling som förvaras hos en myndighet endast som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring för någon annans räkning inte anses som allmän handling hos den myndigheten.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

8. Riksrevisionen har delat den aktuella handlingen via den externa molntjänsten inom ramen för myndighetens interna arbete. Handlingen har laddats upp i molntjänsten endast som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring av handlingen.

9. Bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen som reglerar när handlingar hanteras endast som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring förutsätter att en handling inte blir allmän redan när den överlämnas från en myndighet för sådan teknisk bearbetning eller lagring.

Handlingen kan därför inte anses som en allmän handling hos Riksrevisionen.

10. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Classon, Baran, Jönsson* och *Haggren*. Föredragande var justitiesekreteraren Max Uhmeier.

Riksrevisionen (2023-05-24):

T.J. har hos Riksrevisionen begärt att få del av en handling som Riksrevisionen bedömer ännu inte vara upprättad vid Riksrevisionen. Handlingen har skapats i ett pågående granskningsärende och har inte expedierats. Under tiden granskningsärendet pågår delas handlingen mellan projektmedlemmarna via Teams för att projektgruppen ska kunna redigera dokumentet tillsammans. Fråga är nu om enbart det förhållande att handlingen lagras på en extern lagringsyta, en molntjänst, medför att handlingen ska anses vara upprättad eller inkommen i tryckfrihetsförordningens mening.

Det är Riksrevisionens uppfattning att det av ovan nämnda förarbetsuttalanden och rättspraxis¹ får anses följa att en handling inte kan anses vara inkommen eller upprättad i tryckfrihetsförordningens mening enbart som en följd av att handlingen lagras i en extern molntjänst för teknisk bearbetning eller teknisk lagring. Microsoft tillhandahåller endast en lagringsyta som Riksrevisionen använder för att underlätta den interna ärendehantering. När Riksrevisionen använder lagringsytan kan det därför inte anses innebära att handlingen skickas till Microsoft. Att dela arbetsmaterial internt inom en myndighet via en extern molntjänst bör därför bedömas på samma sätt som när en anställd skickar arbetsmaterial till andra anställda på myndigheten via en e-postserver eller när en anställd skickar arbetsmaterial från myndighetens e-postserver till sin privata e-post. Den aktuella handlingen bör därför endast anses hanteras internt inom Riksrevisionen. Att handlingen redigeras och lagras på en server hos en molntjänstleverantör kan inte heller anses innebära att handlingen har gjorts tillgänglig för Riksrevisionen och därför ska anses vara inkommen enligt 2 kap. 9 § första stycket tryckfrihetsförordningen.

Därutöver innebär även undantagsbestämmelsen i 2 kap. 9 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen och därtill nämnda förarbetsuttalanden, enligt Riksrevisionens mening, att den ifrågavarande handlingen inte kan anses inkommen eller upprättad. Detta eftersom det förhållandet att en handling som lagras i en extern molntjänst bör kunna likställas med en åtgärd som någon vidtar endast som ett led i en teknisk bearbetning eller teknisk lagring av en handling.

¹ Riksrevisionen hänvisar till prop. 1975/76:160 s. 137, prop. 2019/20:201 s. 7 och prop. 2022/23:97 s. 7 f. samt RÅ 1992 ref. 63 och HFD 2013 ref. 86 (red. anm.).

HFD 2024

Not 6

– Riksrevisionen avslår T.J:s begäran om utlämnande av handling.